

Avenir-se

Observem algun cop l'ús de l'expressió verbal *portar-se bé* amb el mateix valor que *avenir-se*, ús que més aviat ens decantaríem a condemnar si no fos que la Gran Enciclopèdia Catalana s'ha decidit a admetre'l explícitament. Amb tot, creiem que és lícit d'assenyalar certes reserves o, si més no, limitacions relatives a aquest ús.

Cal dir, en primer lloc, que el Diccionari Fabra només admet *portar-se bé* significat «comportar-se o captenir-se bé (envers algú)» i en l'expressió més específica *portar-se bé de salut*. De fet, en aquests casos, es defineix la forma pronominal *portar-se*, que es modifica amb les formes adverbials *bé*, *malament* o, en frases interrogatives, *com*. Tampoc no sabem veure que el Diccionari Alcover-Moll reculli aquest ús, ni veiem que *portar-se bé* sigui indicat en cap diccionari d'equivalències o «de sinònims», com a expressió de significat idèntic al de *avenir-se* o *congeniar*, ni, així mateix, en les definicions d'aquests dos verbs: com és ben sabut, en les definicions de certs mots, especialment de verbs, són molt usuals les remissions d'aquest tipus o les indicacions de sinònims.

La Gran Enciclopèdia defineix *portar-se bé* amb els termes «estar en bona harmonia dues o més persones, tractar-se amb cordialitat», i il·lustra aquesta definició amb l'exemple *No es porten gens bé*. N'hem de concloure, doncs, que *portar-se bé* només es podria usar expressant accions recíproques, és a dir, en plural, i no en una frase com *No es porta gens bé amb el seu germà*, la qual no significaria «que no s'hi avé» sinó «que no s'hi comporta o capté com cal»; i, així mateix, que la frase antònima de *portar-se bé* —sempre en el sentit que comentem— no és *portar-se malament* sinó *no portar-se bé*. En canvi, el verb *avenir-se*, així com el seu sinònim *congeniar*, admeten totes dues construccions, expressant una acció recíproca o bé individual, aleshores amb un complement introduït per la preposició *amb*, el qual es pronominalitza per mitjà de *hi*: *Tu i jo ens avinim molt*, *No m'hi avinc gens*, *amb aquell xicot*, *Aquell parell sí que congenien*, *Sembla que hauria de congeniar amb aquella dona però no hi congenia pas*. Cal fer observar, d'altra banda, que a més que amb *avenir-se* no s'originen construccions de valor ambigu, és amb aquest verb que hem format les expressions també tan usuals i populars *ben avingut* i *malavingut*.